

ŽELIEZOVSKÝ SPRAVODAJCA

93701@po.box.sk

Mestské noviny

december 2009, X. ročník

cena: 0,35 eur (10,50 Sk)

„...leží mi na srdci osud celého mesta. Jednoducho, za politikou potrebujem vidieť občanov, konkrétnych ľudí. Inak nemá význam...“
tvrdí Ladislav Vékony

6

Andrej Chudoba

Pokoj ľuďom dobrej vôle

Pokoj tomuto domu
pokoj chyži, dvoru, chotáru,
pokoj lesom, viniciam i poľu,
pokoj ľuďom, vtáčikom a zverom.

Pokoj tým, čo prichádzajú na zem,
pokoj aj tým, čo mieria do zeme,
pokoj tým, čo práve tejto noci
bezradne blúdia sami v sebe.

Vzhliadnime nahor
a tam pod hradou
zažnime im svetlá
na cestu.

Mestské zastupiteľstvo
schválilo prestavbu
námestia podľa pred-
loženeho návrhu I.
Makovecza

2

Na 13. Ondrejskom jarmoku
vybralo mesto na jarmoč-
nom poplatku 13 739 eur

4

V tomto roku zdobí Námestie sv. Jakuba vianočný stromček venovaný Máriou a Ladislavom Opavským. Na tohtoročné sviatky bude mesto zdobiť nové viacnóčné osvetlenie a na námestí sa po prvýkrát majú organizovať vianočné trhy. Svoj vlastný stromček má aj mestská časť Svodov. (Foto: ik)

Pokojné prežitie

**vianočných sviatkov,
teplo domova, lásku rodiny,
porozumenie, radosť
a pohodu, v novom roku veľa
šťastia, pevné zdravie,
pracovné a osobné úspechy
praje**

redakcia a vydavateľ

Želiezovského spravodajcu

Predstavte si,

že by sa želiezovskí futbalisti prepracovali do prvej ligy a stali by sa majstrami Slovenska. Čo by si dialo okolo nich, trénera a celého mesta? Niečo podobné sa stalo. Nejde však o futbal, ale o hudbu. **Angéla a Attila Mézesovci** sa 21. mája stali laureátmi celoslovenskej súťaže Piano v modernom rytme „Bojnice 2009“ v kategórii štvorročná hra na klavíri. Na základe tohto úspechu boli pozvaní na 8. ročník Festivalu Eugena Suchoňa, kde sa stali laureátmi – absolútnymi víťazmi. Je to najvyššie možné ocenenie na Slovensku. Bolo to víťazstvo medzi 30 základných umeleckých škôl z celého Slovenska, z ktorých každá je počtom žiakov i vyučujúcich väčšia, ako naša želiezovská, takže to prirovnanie v úvode nie je vôbec prehnané. Je to zásluha vyučujúcich Márie Virágovej a Judity Dancziovej a riaditeľa Júliusa Klima.

Úspechy, ktoré dosahujú žiaci Základnej umeleckej školy F. Schuberta v Želiezovciach svedčia o jej vysokej úrovni. Jej žiaci i vyučujúci by si preto zaslúžili oveľa viac pozornosti, než sa im dostáva. Tejto téme sa budeme venovať aj v najbližších číslach našich novín. Zatiaľ máme možnosť navštíviť vianočný koncert žiakov – 15. decembra v Dome kultúry. (šh)

POLKA 2009

Pavel Polka: Želiezovský prepadnutý kaštieľ. Želiezovský spravodajca X, december 2009, s. 13.

Želiezovské spomienky

Želiezovský prepadnutý kaštieľ

V tesnej blízkosti Želiezoviec, smerom k Hronovciam, sa nachádza pomaly už zabudnutý takzvaný prepadnutý kaštieľ. Od štátnej cesty ho nevidno, hoci jeho siluetu zakrýva len niekoľko stromov vo východnej časti priestoru nazývaného Hrable. Dlhú dobu túto rozpadávajúcu sa stavbu zahaľuje tajomstvo. Už samotné pomenovanie „prepádnutý kaštieľ“ navodzujú niečo strašidelné,

Zrúcanina kaštieľa s nádyhom histórie, stojí za návštevu

mystické. V jeho tesnej blízkosti je aj dodnes zachovaný a v dávnejšej dobe často navštevovaný prameň s pitnou vodou. Dodnes má prameň pomenovanie Majnókút.

Pamätám si na príhodu z detstva. Počas leta 1966 sme s priateľom často navštevovali tento záhadný kopec. Bolo tam cítiť čosi záhadného a neprebádaného. Mali sme pocit, že sme mladí archeológovia, veď sme si aj prepadnutý kaštieľ meracím pásmom premerali a miery náležite aj zakreslili, zapísali. Pri predstavách o prípadnom poklade sme sa koncom augusta spolu dohodli na dôkladnom preskúmaní podzemných dier a vchodov, ktoré používali líšky alebo iná lesná zver. Vtedy, vekom mladí, sme si neuviedomovali možné nebezpečenstvo. Moja vtedy štíhla postava ma predurčila na to, že ja som sa posúvajúci na bruchu vydal do podzemných priestorov. Kamarát mi priviazal o pravý členok nohy lano. Dômyselne, aspoň vtedy sme si to mysleli, som sa snažil v približne 4 až 5-metrovej hĺbke zapáliť pripravenú dymovnicu. Očakávali sme, že unikajúci farebný dym nám ozrejmi prepojenia chodieb. Priateľovi na povrchu som po zapálení dymovnice naznačil, aby ma urýchlene ťahal späť. Náš archeologický výskum sa takmer skončil tragicky. Priateľ na povrchu, pozorujúci štiplavý dym, celou silou začal ťahať lano nešikovne priviazané o môj

pravý členok. Samozrejme, jedna noha a telo zaostávali a tak sa blížilo k tragédii, k zakliesneniu. Až po chvíli aj on pochopil situáciu. Len vlastnou silou sa mi po bruchu podarilo vycúvať späť a utŕžil som len niekoľko odrenín. Náš výskum sa tak predčasne skončil a v šoku a preľaknutí sme sa vrátili do mesta, obzerajúc sa za seba na neuveriteľne hustý dym vychádzajúci z toho priestoru. Našťastie, nezapríčinili sme požiar a nič sa nám nestalo. Zostala nám len spomienka na náš nezodpovedný pokus o prebádanie histórie. O akú stavbu však

1776) sa rozhodli, že na kopčeku postaví malý poľovnícky kaštieľ. Toto potvrdzujú aj vypaľované tehly práve s ich monogrammi G. E. K. alebo s nápisom 1763. Veď práve celý takzvaný prepadnutý kaštieľ je postavený z takýchto tehál. Gróf Esterházy Karol de Gata sa dokončenia poľovníckeho kaštieľa, žiaľ, nedožil. Zomrel mladý, stavbu dala dokončiť jeho manželka Mária Amália. Ani ich spoločný syn Ján Esterházy (1750 – 1778) nemal viac šťastia. Zomrel ako 28 ročný. S manželkou Máriou Erdödi (1748 – 1794) však Želiezovciam zanechali potomka - už spomínaného Jána Karola Esterházyho, pozývateľa Schuberta. Aj z tohto je zrejmé, že mužské pokolenie v rodine Esterházy nemalo silný

Na tehách jasne vidieť iniciálny a rok výroby.

ide?

Kopček, na ktorom stavba stála, bol umelo navrhovaný, čo je vidno dodnes. V časoch sťahovania národov bol využívaný ako kultové, obradné miesto. V blízkosti kopca sú dodnes v podlží nachádzané praveké keramické artefakty. Kopec bol neskôr bez významu a dostával sa do zabudnutia. V 18. storočí veľkú časť majetkov v našom meste vlastnila rodina Esterházy zo zvolenskej vetvy. Aby sa stali výhradnými vlastníkami Želiezoviec, museli si postupne odkúpiť posledné tri podiely od iných rodov - v roku 1760 od Hunyadyovcov, v roku 1763 od rodu Bakos a napokon v roku 1805 od rodu Amade. A tak sa po zjednotení majetku želiezovské panstvo dostalo do obdobného stavu, ako pri svojom založení v 14. storočí. K panstvu patrili obce: Želiezovce, Veľký Pesek, Šalov, Vozokany, Tergene, Veľký Dvor, Agov a dnes už zaniknuté obce Mindszent a Zeek. Často spomínaný Ján Karol Esterházy (1775 - 1834), pozývateľ Franza Schuberta do Želiezoviec, nemohol poznať vlastného starého otca grófa Karola Esterházyho de Gata (Gattendorf) (1723-1757). Práve tento gróf a jeho manželka Mária Amália Styrum-de Limburg (1724-

koreň a umieralo príliš skoro. Snáď aj preto poľovnícky kaštieľ bez grófov - poľovníkov chátral, až sa prepadol. Tolko sa mi z archívov podarilo vypátrať. V zime či v lete stojí za to urobiť si príjemnú prechádzku a pozrieť sa na zrúcaninu, či na prameň Majnóv v tesnej blízkosti zrúcaniny a zamyslieť sa nad silou neúprosného času.

Pavel Polka

V Gymnáziu opäť strašilo

Ludské lebky, bosorky, strašidlá a žiakovi viac, ako obyčajne - tak vyzerala Halloween Party na Gymnáziu J. A. Komenského s VJM, kde sa 28. októbra zišli žiaci i vyučujúci angličtiny z okolitých škôl. V príznačne vyzdobenej triede prebiehali hry i súťaže, kde žiaci mohli prejaviť nielen svoje vedomosti, ale i tvorivosť. Túto už tradičnú každoročnú dvojhodinovku opäť viedla Klára Bogolepová a znelo málo maďarčiny a slovenčiny, o to viac však angličtiny.

(šh)

Zselízi visszaemlékezések

A zselízi süllyedt kastély

A falak között ma is lehet bolyongani

Zseliz közvetlen közelében, Lekér irányában található a lassan elfeledett, ún. süllyedt kastély. A főútról nem látható, mert körvonalait néhány fa takarja a Gereblének nevezett terület keleti részén. A hosszú ideje romos épületet titok övezi. Már az süllyedt elnevezés is valami ijesztőt, misztikusot sejtet. Közvetlen közelében található a régebben gyakran látogatott ivóvízforrás, a Majnó-kút.

A kastély titkával már gyermekkoromban kapcsolatba kerültem. 1966 nyarán egy barátommal gyakran jártunk a titokzatos dombhoz. Érezhető volt ott valami titokzatos, fel nem kutatott. Ifjú régészeknek éreztük magunkat, megmértük a kastélyt, majd le is rajzoltuk, és feljegyeztük a méreteit. Az esetleges kincsről szőtt elképzeléseink megvalósítása érdekében átkutattuk a vadállatok járta földalatti bejáratokat. Fiatalon nem tudatosítottuk a veszélyt. Akkoriban karcsú voltam, ezért én ereszkedtem le, a barátom a bokámra erősített kötéllel biztosított. Hason csúszva jutottam le a földalatti járatokba. Kb. 4-5 méter mélyen meggyújtottam egy füstölőt, gondolva, hogy ez megvilágítja a járatokat. A meggyújtás után jeleztem a barátomnak, hogy húzzon ki, ám emiatt a régészeti

feltárásunk csaknem tragédiával végződött. Ő minden erejével húzni kezdett, ám a másik lábam és a testem le-lemaradozott, így majdnem beszorultam. Egy idő után észrevette a veszélyt, abba hagyta a húzást, én pedig köhögve, több helyen horzsolásokkal, saját erőmből másztam ki. A feltárást idő előtt abba hagyva, ijedten tértünk vissza a városba, magunk mögött hagyva a sűrű füstöt. Szerencsére nem gyulladt ki semmi, sérülés sem történt, de a felelőtlen régészeti kutatásunk így is emlékezetes marad.

Mi is ez az építmény valójában?

Egy mesterséges dombon állt. A népvándorlás idején szertartási, kultikus hely volt. A közelében még ma is található őskori kerámiaedényeket. Később jelentősége csökkent, feledésbe merült. A 18. században a terület nagy részének tulajdonosa az Esterházy család zólyomi ága volt. Hogy a teljes terület az övék legyen, a többi családtól kellett megvásárolniuk még három telket. 1760-ban a Hunyadiak, 1763-ban a Bakosok, 1805-ben pedig az Amadé család tulajdonrészét is megvásárolták. Ezáltal a zselízi uradalom egyesült, mint megalapításakor, a 14. században. Az uradalomhoz Zseliz, Nagypeszek, Garamsalló, Vezekény, Tergenye, Nagypusztá,

Ágó és a már nem létező Mindszent és Zeek község tartozott. A sokat emlegetett Esterházy János Károly (1775–1839), Franz Schubert meghívója, nem ismerhette nagyapját, Esterházy de Gata (Gattendorf) Károlyt (1723–1757). Ő és felesége, Mária Amália Styrum de Limburg (1724–1776) döntött úgy, hogy a dombon egy kis vadászkastélyt építenek. Erről árulkodnak a téglákon díszelgő G. E. K. kezdőbetűk, vagy az 1763-as évszám. Az egész

Esterházy János (1750–1778) sem volt szerencsésebb, 28 évesen halt meg. Feleségével, Erdődi Máriával (1748–1794) azonban fiúgyermeket nemzettek, a már említett Esterházy János Károlyt. Láthatjuk, hogy az Esterházy család férfi ága nem volt túl erős, a férfiak korán haltak meg. Ezért is romlott le a vadászkastély állapota a grófi vadászok gondoskodása hiányában, majd meg is süllyedt. Ennyit sikerült megtudnom a levéltárakból. Érdekes egy téli vagy nyári sétát

Tisztán kivehetők a kezdőbetűk: GEK - gróf Esterházy Károly

süllyedt kastély ilyen téglákból épült. A gróf nem élhette meg a kastély elkészülését, fiatalon halt meg, az építkezést felesége, Mária Amália fejezte be. Fiuk,

megejteni arrafelé, megnézni a romokat, a forrást, és közben elmélkedni a kérlelhetetlen idő erejéről.

Polka Pál

A szelektív hulladék elszállításának időpontjai

A Zselízi Városi Hivatal értesíti a lakosságot, hogy az osztyályozott hulladékot a következő napokon fogja begyűjteni: Szódóról és Mikoláról december 14-én.

A: Kert, Hurban, Mező, Fr. Král', Orgona, Gorkij, Rövid, Csendes, Úttörő, Kossuth, Kherndl, Sacher, Patakparti, Fűzfa, Iskola, Štúr, Jesenský, Szfn (a zselízi rész), Vásár és a Temető utcából december 15-én.

A Nálepka, Rózsa, Béke, Vasút, Hviezdoslav, Ady, Dózsa, Fučík, Schubert, Piac, Petőfi, Hársfa, Nefelejcs, Nyírfa, Akácfa, Tulipán, Nárcisz, Új, Posta, Sládkovič, Jilemnický, Garam, Jókai, Ötvös utcából és a Szorokából december 16-án.

Az üzletekből október 17-én és 18-án.

A gyűjtést mindig reggel 8 órakor kezdjük, ezért kérjük Önöket, hogy időben tegyék ki zsákjaikat a házuk elé. Továbbá, kérjük, hogy a zsákokat ne kössék be.

„...az egész város sorsa a szívügyem. Egyszerűen mondván, a politika mögött a polgárt kell látni, konkrét embereket. Másképp nincs értelme” – vallja Ladislav Vékony.

6

JÓZSEF ATTILA:

Karácsony

Legalább húsz fok hideg van,
Szelek és emberek énekelnek,
A lombok meghaltak, de született egy ember,
Meleg magvető hitükről
Komolyan gondolkodnak a földek,
Az uccák biztos szerelemmel
Siető szíveket vezetnek,
Csak a szomorú szeretet latolgatja,
Hogy jó most, ahol nem vágtak ablakot,
Fa nélkül is befűl az emberektől;
De hová teszik majd a muskátlikat?
Fölöttünk csengőn, tisztán énekel az ég
S az újszülött rügyező ágakkal
Lángot rak a fázó homlokok mögé.

Nyugalmas karácsonyi

ünnepeket, az otthon melegét,
a család szeretetét, megértést,
örömet és boldogságot, az új
évben sok szerencsét,
jó egészséget, szakmai
és magánéleti sikereket

kíván

a Zselízi Hírmondó

szerkesztősége és kiadója

ZSELÍZI HÍRMONDÓ

93701@pcbox.sk

Városi újság

2009. december, X. évfolyam

ára: 0,35 euró (10,50 Sk)

A képviselő-testület jóváhagyta a főtér átépítési tanulmányát

2

A 13. András-napi vásáron 13 739 eurós vásárilletéket szedett be a város

4

Idén Opavský László és Mária adományozta a városnak a Szent Jakab téren álló karácsonyfát. Újdonságnak számít, hogy az ünnepi időszakban a város karácsonyi vásárt szervez a főtéren. A szódódiak saját fát állítottak fel városrészükben.

(Foto: ik)

Képzeljék el,

hogy a zselízi labdarúgók bejutnának az első ligába, majd országos bajnoki címet szereznének. Mi történne velük és az edzővel? Valami hasonló történt. Nem labdarúgásban, hanem zenében. Mézes Angéla és Attila május 21-én megnyerte a Zongora Modern Ritmusban – Bajmóc 2009 elnevezésű versenyt a négykezes zongorajáték kategóriában. E sikernek köszönhetően kaptak meghívást az Eugen Suchoň Fesztivál 8. évadjára, ahol fődíjasok – abszolút győztesek lettek. Ez a lehető legmagasabb zenei kitüntetés Szlovákiában. A sikert 30 zeneiskola tanulóinak társaságában érték el, a zselízi volt a versenyen részt vevők közül a legkisebb iskola, mind a tanulók, mind a tanárok számát illetően. A siker az oktatók, Virág Mária és Danczi Judit, valamint Klimó Gyula igazgató érdeme is. A Franz Schubert Művészeti Alapiskola tanulóinak sikerei az intézmény magas színvonaláról árulkodnak. Növendékei és tanárai nagyobb figyelmet érdemelnének. A témával még foglalkozunk a közeljövőben, addig is ellátogathatunk az iskola tanulóinak karácsonyi koncertjére, december 15-én délután 16:00 órákor a kultúrházba.

(Sh)